

Wárágà Pólò dré tísile Filipoyibhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drídri dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tísile móndyá ka'ibhá Filipoyí na dhi i dré dhi 'i. Filipoyí nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Mákèdònifyà àdhya drile dhi 'i. Pólò longó tá Rúbi Tani gò Èkélézyà bhàzo kònàle, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ni rí to dhi 'á (Tà 'ole dhi i 16:12-40).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisí, dré adrérà'a bádzó na dhi 'á. Adré tisíá àwoyà tazo Filipoyibhá i dré, ngá i dré adzilé áyi ledézó dhi ki tà sè. Adré kpà àyi ki togó timbà, adrészó tàá dhi, kizà í dré adrélé nyàle dhi adré vélé Rúbi Tani 'o lìle drídri lavulé. Adré tàá dhi, Giká fè àma adrélé ngbà 'í Krísto ni ka'í ko, fè kókpà àma adrélé kizà nya akódhi ni tà sè (1:12-30). Adré kpà Filipoyibhá nda ki kodzó, i kàdréró tà kisù Krísto àdhya tíni, adrészó àyi ki tà bha kíní mi, adrészó kizà ka'í nyàle Krísto àdhya tíni (2:1-30). Adré kpà àyi ki kodzó, i kàdréró mǐ bha tà adrélé 'ole rúbhá sè dhi i dri ko. Be ró dhi, i kònì dì tâle dhi, Giká bhà àyi gyägya í kandrá i dré Krísto ni ka'ile dhi sè (3:1-11). Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi ki kodzó, i kàdréró tà 'o ína tíni, adrészó lìle ába drídri, adrészó lenzélé, adrészó kpà tà zi Giká tí tà tití i sè (3:12-4:9).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atíma

- 1) Pólò ni módo fèma, ìndì tà dré zile Gíká tí Fílipóyibhá i dré dhi (1:1-11)
- 2) Pólò ni kizà nyàma Rúbí Taní ni tà sè dhi (1:12-30)
- 3) Ama kí tà bhàma kíní mi Yésu Krísto àdhya tíni dhi (2:1-18)
- 4) Azí Tímótéyò kya Èpàfùròdítò be dhi (2:19-30)
- 5) Ama kí atsama gyägya Gíká kandrá Krísto ni ka'íma sè dhi, ìndì tà 'òma Pólò àdhya tíni dhi (3:1-4:9)
- 6) Pólò ni àwoyà tama ngá fèle drá dhi sè dhi, ìndì módo kùdù (4:10-23)

Pólò ni módo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Tímótéyò be, adrébhá Yésu Krísto ni màrabà ro dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, móndyá lolo tití Yésu Krísto ni ka'íbhá Fílipóyí na dhi i dré, túmání Èkélézyà ni drí kobhá íbe, ìndì Èkélézyà ni tà likíbhá íbe.

² Gíká àma kí Atá i Míri Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi kí togó taní àmi rú, ìndì i kòfè tà kídríkídrí àmi dré!

Pólò zi tà Gíká tí Fílipóyibhá i dré

³ Má adré àwoyà ta áma Gíká dré, vésè wäyi má dré adrérà'a àmi kí tà kisù dhi 'á.

⁴ Má dré adrérà'a tà zi Gíká tí àmi tití dhi kí tà sè dhi 'á dhi, mà adré 'òá arí sè bí,

⁵ mì dré ru amúlé túmání má be Rúbí Taní ni longoma ni tà sè dhi sè. Mì 'o kònìnì kidhólé kitú

mì dré tá Rúbí nda nì ka'ízo dhi sè, atsálé ándrò kònìdhi.

⁶ Má adré dì ka'íá tâle dhi, Gíká àzí dôro nda nì kidhólépi 'ole àmì léna dhi nì go lìle ába drídri gó, 'òá akílé tití kítú Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

⁷ Má kàdré àmì tití dhi kì tà kisù kònìnì dhi, kòdhi gyägya, má dré adrélé àmì kì tà íbe áma togó na dhi sè. Gba má kàdré bă nya yà, kó ngalè má kàdré Rúbí Tani longó adrészó târâ nì nì ga yà dhi, àma túmání àmì íbe tití dhi i Gíká nì togó taní íbe àma rú.

⁸ Gíká nì dôro tâle dhi, má adré àmì kì le togó wáyi sè, Yésu Krísto nì tândi ni lèle sè káyà dhi.

⁹ Má adré dì tà zi Gíká tí, mì kàdréró ru le àmì kòfalésè, adrészó tà nînì kisù tògyá be adrészó lìle ába drídri,

¹⁰ mì kòkitswáró tà kì kòfalé ni lanzílé, tà dôro lavúlé dhi kì ka'ízo, mì kàdréró togó íbe lólo ìndì tà àko àmì rú, tsâle kítú Krísto dré dra agòzo dhi tú.

¹¹ Mì nì kpà ga lò'wa tà gyägya àdhya Yésu Krísto dré adrélé 'ole 'ale àmì léna dhi i sè bì, Gíká kòkisúró mìlanzílanzì i rúku be ásà be dhi bvó.

Rúbí Tani ni lìma drídri Pólò ni bă nyàma sè dhi

¹² Áma adrúpi i, má adré lèá mì kònì dhi, tà atsálépi má rú kòdhi nzì vélé láti Rúbí Tani dré adrészó lìle drídri lavúlé.

¹³ Ásà dhi, sòdá tití adrébhá Rómà kì ópí nì dzó kàdrì likí kònwa dhi i túmání móndyá àruka tití

dhi ìbe dhi, ì nĩ dóro tāle dhi, má adré bă nya Yésu Krísto ní tà sè káyà dhi.

14 Di áma bă nyàma nda ní tà sè dhi, Gíká fè àma kí adrúpi bĭ dhi i gále tawà sè bĭ Mírì Yésu na gó, ì dré adrézó vélé Gíká ní kúlì longó tirí àko wáláká ní ní lavú.

15 Tà báti ró dhi, àyi kí àruka ì adré Krísto ní tà longó àyi kí lovó kònzi sè, ìndì dírèma sè. Di, àruka ní ì adré kó àyikya longóá togó dóro sè.

16 Ayí nda kóni ì adré 'òá kònìnì lèle sè. Tàko ko, ì nĩ tāle dhi, Gíká bhà ma kònwa adrélé Rúbi Taní ní tárà ga dhi be.

17 Di, móndyá àruka kòna ì adré àyikya Krísto ní tà longó togó kònzi sè, adrézó àyi kí tändi kí tà bha drídrí. Ì adré kisùá dhi, ì ni go vélé áma kizà tímbar kònwa bădzó 'á.

18 Tà yókódhó! À kàdré Krísto ní tà longó láti twátwa i sè, gba kàdré togó kònzi sè yà, kó ngalè togó dóro sè yà dhi, má adré lenzélé tà nda sè.

Ayíya, má ní kpà go adrélé lenzélé.

19 Tàko ko, má nĩ tāle dhi, Gíká ní dra tà atsálépi má rú kòdhi ní ladzá atsálé tà áma apázó dhi ró dhi be, tà mì dré adrélé zíle akódhi tí dhi i sè, ìndì tà Yésu Krísto ní Tirí dré adrélé 'ole áma ledézó dhi sè.

20 Má adré mì bha Gíká véna lovó sè, má kòkitswáró adrélé kanyò ro tà àlo sè ko, be ró dhi, má kàdréró gále tawà sè bĭ nyànomvá ngóró lókyá wáyi sè dhi tíni, adrézó Krísto ní tà bha kuru áma rúbhá sè, gba kàdré áma lídrì sè yà, kó ngalè áma dràdrà sè yà dhi.

21 Tàko ko, má kàdré lídrì ìbe dhi, má adré ába Krísto ní tà sè. Má kàdré kó dràle dràdrà dhi,

kòdhì dóro lavúlé má mìlésè.

²² Di, má kàdré dhu rè lídrì ìbe dhi, má nì go adrélé Krísto ni àzí 'o, adrészó lò'wa dóro 'a bǐ. Di má nì má nì àdho kipè kòdhya ya dhi ko.

²³ Tà rì nda kòdhì ì adré áma togó tesé. Ma lovó ìbe tò lìzo adrélé túmáni Krísto be. Tà nda tà dóro lavúlé dhi 'ì.

²⁴ Di, àmì kì tà sè dhi, lè má kògò mána adrélé lídrì ìbe.

²⁵ Má adré di tà nda nì ka'ì, adrészó nìá tâle dhi, má nì go adrélé lídrì ìbe, adrészó túmáni àmì ìbe tití, mì kòkítswáró lìle drìdrì àmì kì tà ka'ika'ì na kólénzé be bǐ.

²⁶ Di má kònì dra go tsàle àmì véna dhi, mì nì vélé àmì kì drì bha kuru Yésu Krísto na lavúlé, tà dré 'ole má dré dhi sè.

Atsimá ngóró dré kitswálé Rúbí Tani sè dhi tíni dhi

²⁷ Tà kàdrì lavúlé dhi, lè mì kàdré atsílé ngóró dré kitswálé Rúbí Tani Krísto àdhya sè dhi tíni. Di gba má kòtsa àmì kì no yà, kó ngalè má kòyi ngbà 'í àmì kì tà yiyì yà dhi, má nì nìá tâle dhi, mì adré àmì kì totó tâtä, adrélé àdzú bhu togó àlo sè, Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi nì tà sè dhi be.

²⁸ Ásà dhi, mì kitswá ngá ro àmì kì kàribhá adrébhá ru pfu àmì ìbe dhi kì tà sè àlomvá ko. Kòdhì ni tadhá àyì dré dhi, ì adré lìle dràdrà kisú, di mì adré àmìkya lìle lídrì kóná vésè kólyá dhi nì kisú, ngóró Gíká dré adrélé tà nda nì 'o nì dhi tíni.

²⁹ Tàko ko, Krísto ni tà sè dhi, Gíká fè àmì adrélé ngbà 'í akódhì nì ka'ì ko, fè kókpà àmì adrélé kizà nya akódhì nì tà sè.

30 Nyànomvá dhi, mì adré àdzú àlo mì dré tá nôle má rú dhi ni bhu kòdhya. Ngóró mì dré yile dhi tíni dhi, má adré kpà dhu rè àdzú nda ni bhu.

2

Ama kí tà bhàma kíní mi Yésu Krísto àdhya tíni dhi

1 Má ni tâle dhi, Gïká adré àmí kí timbà Krísto na, adrészó àmí kí togó tindrì áyi lèle sè dhi be. Mì amú ru Tírí Lolo be, adrélé ngá àlo ró akódhí léna. Mì adré àmí kí togó dóro tadhá, adrészó àmí kí adrúpi kí kizà bha àmí kòfalésè.

2 Asà dhi, má adré àmí kí kodzó, mì kàdréró ru yi àmí kòfalésè, adrészó ru le lèle àlo sè, adrészó kpà tà 'o togó àlo sè, ìndì tà kisùle àlo dhi sè. Mì kàdré 'oá kònini dhi, mì ni áma togó 'o gale arí sè bì.

3 Amí kòfalé dhi, mì kò'o tà àlo kitswázó àmí kí tà bha drïdrì dhi bvó yà, kó ngalè kitswázó àmí kí afà dhi bvó yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkyà àmí kí tà bha kíní mi, adrészó àmí kí adrúpi kí tà no kàdrì àmíkyà kí lavú.

4 Mì kàdré ngbà 'í àmí kí tändi kí tà kisù kòdhya ko. Be ró dhi, àmí àlo àlo tití dhi i, mì kàdré àmí kí adrúpi kí tà kisù kòdhya.

5 Mì kàdré tà kisù ngóró Yésu Krísto àdhya tíni:

6 Tágba akódhí dré tá adrészó Gïká ni tändi ni làsú íbe dhi,

lè tá trôle adrema díri Gïká be dhi rú ko.

7 Be ró dhi, tayí tá ína i atsálé ngá tåko ró, làsú màrabà àdhya ni ka'izo dòle gó,

ka'izoá atsálé móndí ro.

Di kàtsá làsú be móndí tíni dre dhi,

⁸ dré áyi tà bhàzo kíní mi gó,
tà Gíká dré tá lèle í kò'o dhi kí ka'ízo 'ole tsàle
byá dràdrà na,
ndìndì dràdrà fa kípakipa dri dhi na.

⁹ Di ásà dhi, Gíká dré akódhí ni tingázó bhàle
kuru lavúlé,
rú kàdrì rú àruka tití dhi kí lavúlépi dhi ni fèzo
akódhí dré.

¹⁰ Di Yésu ni rú nda sè dhi, móndyá tití ìndì tìrí
tití bhù na, bvò dri, ìndì bvò àndúna dhi
kí àyi kí kórókó tití akódhí kandrá,
akódhí ni lindrì bhàzo.

¹¹ Í ni kpà tåá àyi kí tändì kí ti sè dhi, Yésu Krísto
Mírì 'í,
Gíká Atá ni rú bhàzo kùle ásà.

*Ama ki laguma bhìbhínyà i tíni móndí i kòfalé
dhi*

¹² Ama arúpi má dré lèle tò ni í, ngóró mì dré
adrélé ngubú áma kúli ka'í 'ole má mi dhi tíni dhi,
mì kàdré kókpà 'òá kònini má dré adrérà'a àmi
kòfalé yó dhi 'á. Mì kàdré tà 'o Gíká ni ròma sè
ìndì akódhí ni lindrì bhàma sè, kitswázó tà àmi
kí tìdrízó ásà dhi ni 'o kitswálé tití dhi bvó.

¹³ Tàko ko, Gíká adré ína tà 'o àmi léna ni, mì
kàdréró tà í dré adrélé lèle mì kò'o dhi kí le 'ole,
adrézó kpà tà nda kí 'o be dhi bvó.

¹⁴ Mì kàdré tà tití dhi kí 'o ngùrùngùrù sè ko
ìndì káyi sè ko,

¹⁵ mì kàdréró Gíká ni ànzì lólo i ró tà àlo àko
àmi rú, ìndì tà kònzi àko àmi rú, móndyá ándró
gòdhögòdho àyi kí tayíbhá litílé dhi i kòfalé be
dhi bvó. Mì kàdré lagulé àyi nda i kòfalé ngóró
bhìbhínyà bhù mibhalé 'á dhi i tíni,

16 mì dré adrérà'a kúlí lídrì àdhya nì tadhá àyi dré dhi 'á. Mì kàdré 'òá kònìnì dhi, má nì áma drì bha kuru àmì kì tà sè kítú Krísto dré dra agòzo dhi tú. Tàko ko, à nì nòá ngádra 'á dhi, má ra angú, ìndì má 'o àzí landèzo àngyá ko.

17 Di tágba kòkítswá má dré áma lídrì fèzo wáyi àmì kì tà sè yà dhi, má adré mána lenzélé ásà. Tàko ko, áma lídrì nda sù ngóró vínò dàle tà mì dré adrélé 'òle ìndì fèle Giká dré mòbòmà ro àmì kì tà ka'ika'í sè dhi dri dhi tíni.* Má adré di lenzélé ásà túmání àmì íbe tití.

18 Adré kpà lèá dhi, mì kàdré lenzélé túmání má be.

Azí Tímòtéyò kya Èpàfùròdítò be dhi

19 Má adré mì bha Mírì Yésu véna kítswázó Tímòtéyò nì mu lìle àmì véna mbèlè, má kòkítswáró àmì kì rúbí yi gò, áma togó kàndràró be dhi bvó.

20 Dhya àzya Tímòtéyò rúsè adrélépi tà kisù mána tíni dhi yókódhó. Akódhi adré áyi togó bha wáyi àmì kì tà dri.

21 Móndyá àruka tití dhi ì adré ngbà 'í àyi kì tändì kì tà kisù kòdhya. Ì adré Yésu Krísto nì tà kisù kòdhya ko.

22 Di, mì nì tâle dhi, Tímòtéyò 'o tà tití dhi ì áyi tà ka'ika'í tadházó dhi be. 'O Rúbí Taní nì àzí màràbà tíni túmání má be, ngóró mvámvá dré adrélé àzí 'o áyi atá be dhi tíni.

---

* **2:17 2:17** Kàdré ngá dàle mòbòmà dri dhi nì tà sè dhi, à kònò Kidhoma 35:14; Pfòma 24:6-8; Ngá nàma 15:1-16; 28:7; 29:6; Èbérè i 9:19.

23 Má adré dì mì bha akódhi nì mùzo lìle àmi véna mbèlè, lókyá má dré dra nïzoá ngalè áma tà nì adré ngíni ya dhi sè.

24 Má adré kpà kaĩá Mírì na tâle dhi, áma tândi má nì kókpà tsa àmi kì no mbèlè.

25 Má nò dóro nì, áma adrúpi Èpàfùròdítò nì mùle nzìle àmi véna dhi. Akódhi mì dré tá amùle ngá adzí áma lemerè nì tà sè nda atsá ína áma àzìàmu ró, ìndì áma àdzú bhuàmu ró.

26 Di, nyànomvá dhi, akódhi ína lovó íbe tò àmi kì nòzo. Akódhi nì togó adré kpà lanzile, mì dré tá yìle tâle dhi, akódhi tá drà ro dhi sè.

27 Tà bâti ró dhi, akódhi tá ína drà ro ànyìànyì dràdrà mìle. Di, Giká bhà akódhi nì kizà dre. Ngbà 'í akódhi 'í ko, bhà kókpà áma kizà, má kònyaró vélé kizà lavúlé akódhi nì tà sè ko dhi bvó.

28 Di ásà dhi, áma togó àtsi ró akódhi nì mùzo nzìle àmi véna, mì kògòrò lenzélé akódhi nì nòma sè gò, áma togó kàndràrò ásà.

29 Di akódhi kònì dra tsa dhi, mì kòka'í akódhi dôle àmi véna Mírì nì lèle sè, ìndì kólénzé wäyi sè. Mì kàdré kpà móndí lású be kònìnì dhi kì lindrì bha be.

30 Tako ko, akódhi tá ína ànyìànyì dràdrà mìle Krísto nì àzí nì tà sè. Kaĩ tá kpà áyi lídrì fèle, kitswázó tà mì dré kitswálé 'ole bwà ko dhi kì 'o má dré.

3

Ama kì atsama gyägya Giká kandrá Krísto nì ka'ima sè dhi

¹ Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré lenzélé Míri Yésu na! Má kògò tà má dré tá tisile àmi dré dhi kì tisì tódyá dhi, kòdhì kitswá áma lagù ko. Tà tisile nda kì kpà kitswá àmi kì likí.

² Lè mì kàdré sùle àmi rú kòkí kì tà sè. Ayi nda i Yúdà ànzì adrébhá tà kònzi 'o, adrébhá móndí kì le 'ole lwàle dhi 'i.

³ Giká mìlésé dhi, áma kì tändi i móndyá lwàle báti dhi 'i. Tako ko, mà adré Giká ni lindrì bha akódhì ni Tírì ni rinyí sè dhi áma. Mà adré áma kì drí bha kuru mà dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè. Mà adré kpà mì bha tà adrélé 'ole rúbhá sè dhi i dri ko.

⁴ Kònò áma tändi má ni tá adré tà íbe bì kitswázó áma mì bha driá dhi ma.

Móndí àruka i kàdré kisùá dhi, i 'o tà bì rúbhá sè kitswázó mì bha driá dhi, má 'o mána tà bì àyikya kì lavú dhi ma.

⁵ Tako ko, à ti tá ma Ísérélè mvá ro, Bènyàmínà ni súrú na. Ma Èbérè tändi angálépi Èbérè ki súrú lésè dhi 'i. A lwà tá ma kítú ni nzi-drína áma tizo dhi àmvolésè. Kàdré Yúdà ànzì kì tátrítrí kúlí ni tà sè dhi, má lebè tá tátrítrí kúlí nda Fàrisayò ro.

⁶ Kàdré adrema togó íbe àtsi ró dhi ni tà sè dhi, má pfo tá móndyá ka'ibhá Èkèlézyà na dhi kì mì tà tändi ró. Kàdré adrema gyägya tátrítrí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè dhi, à kitswá tá tà àlo bha má rú bwà ko.

⁷ Di, tà ángùdhi má dré tá kitswálé kisulé tà nda kòdhì i sè bwà dhi, má adré nyànomvá nòá tà tako ró Yésu Krísto ni tà sè.

⁸ Ngbà 'í kòdhì ko, má adré tà tití dhi kì no tà tako ró, má dré adrélé áma Míri Yésu Krísto ni

nǐma ní tà no kàdrì lavúlé dhi sè. Akódhi ní tà sè dhi, má gà tà tití dhi i gágà, adrészò tà nda kí no kànyànyà ro, má kòkisúró Krísto,

⁹ ru amúzó akódhi be be dhi bvó. Má kitswá tá áma tändi ní 'o atsálé gyägya Gíká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Di, Gíká bhà ína ma adrélé gyägya í kandrá, má dré Krísto ní ka'ile dhi sè dhi ní. Tàko ko, à kitswá ngbà 'í atsálé gyägya akódhi kandrá tà ka'ika'í sè.

¹⁰ Nyànomvá dhi, má adré ngbà 'í Krísto ní le níle, túmání rïnyí dré ngàzo dràdrà 'ásè dhi be kòdhya. Má adré kpà kizà dré nyale dhi kí le nyale, má kòdraró ngóró dré drále dhi tíni,

¹¹ má kòkitswáró kpà ngàle dràdrà 'ásè be dhi bvó.

Angú ràma kitswázó làgí kisú dhi

¹² Má adré kisùá ko tâle dhi, má kisú tà nda kòdhi i tití dre dhi. Má atsá kpà dhu rè dóro kitswálé tití ko. Di, má adré mána lìle drídri kitswálé tà nda kí ru, ngóró Yésu Krísto dré kpà áma rûle í dré dhi tíni.

¹³ Ama adrúpi i, má adré kisùá ko tâle dhi, má ru tà nda i dre dhi. Di, tà má dré adrélé 'ole dhi, kònìdhi 'i: Má adré tà má àmvolé dhi kí tivì, adrészò áma fe adrélé lìle drídri.

¹⁴ Má adré angú ra tsâle byá kùdù ní na, kitswázó làgí Gíká dré áma zïzo kisúá bhù na Yésu Krísto na dhi ní kisú dhi bvó.

¹⁵ Lè àma tití li'wábhá àma kí tà ka'ika'í na dre dhi i, mà kàdré tà kisù kònìni. Di, móndí àrukà àmì kòfalé dhi i kàdré tà kisù twá dhi, Gíká ní tà nda ní tadhá àmì dré.

16 Tà kàdrì lavúlé dhi, lè mà kàdré lìle drídri, adrélé trôle tà mà dré kisúlé dre dhi i rú.

17 Áma adrúpi i, mì kàdré áma lebè adrészó tà 'o mána tíni. Mì kàdré kpà móndyá adrébhá tà mà dré tadhálé àmì dré dhi kì lebè dhi kì no be.

18 Tàko ko, má adré góle tà má dré tá tale àmì dré vésè be bì kònìdhi ni ta mìndra sè: Móndí bì dhi i adré tà 'o ngóró kàribhá Krísto ni fa kípakipa àdhya i tíni.

19 Ayì nda i adré lìle dràdrà kisú. Ayì kì gíká, àyì kì rúbhá kì lovó 'i. I adré àyì kì drì bha kuru tà adrébhá kanyò fe àyì dré dhi kì tà sè. I adré ngbà 'í tà bvò kònìdà àdhya kì kisù kòdhya.

20 Di, àma ró dhi, àma kì bhà ína bhù na. Mà adré àma kì ti drílépi, Mírì Yésu Krísto ni agòma kònalésè dhi ni leté lovó sè.

21 Akódhi ni àma kì rúbhá yàyà dhi kì ladzá atsálé àyì rúbhá mìlanzìlanzi ro dhi tíni, àyì rìnyi i dré adrészó tà tití dhi kì bha àyì pá zàle dhi sè.

4

1 Di áma adrúpi má dré lèle tò ni i, mì kàdré àmì kì totó tätä Mírì Yésu na! Áma arúpi i, ma lovó ìbe tò àmì kì nòzo. Má adré kpà lenzélé àmì kì tà sè tò. Amì áma kùlá má dré adrészó drì bha kuru ásà dhi 'i.

Tà tale kùdù ro Filipóyibhá ki kodzozó dhi i

2 Má adré Yùwòdíyà kì ti lizí Sítikè be, i kàdréró ru yi togó àlo sè Mírì Yésu na.

3 Mi, áma àzíàmu má dré kitswálé ka'ile ni, má adré kpà ámì ti lizí tòkó nda kì ledé. Tàko ko, i bhu tá àdzú túmání má be Rúbí Tanì ni tà sè,

túmání Kèlémè be, ìndì áma àzíàmu àruka àyi ki rú dré adrészó búkù lídrì àdhyá léna dhi íbe.

4 Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé Míri Yésu na. Má adré gòle taá dhi, mì kàdré lenzélé!

5 Mì kàdré àmi ki togó yàyà tadhá móndyá tití i véna. Míri Yésu adré alile mbèlè.

6 Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà àlo sè ko. Be ró dhi, tà tití i sè dhi, mì kàdré tà mì dré adrélé lèle kisúlé dhi ki zi Gíká tí, adrészó tongolé akódhí rú, adrészó kpà àwoyà ta akódhí dré.

7 Di Gíká ni tà kìdríkìdrí adrélépi móndyá tití dhi ki tà nínì lavú dhi ni àmi ki togó likí, àmi ki tà kisùkisù be Yésu Krísto na.

8 Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré tà tití adrébhá báti dhi ki kisù, túmání tà tití kitswábhá lìndrì sè dhi íbe, tà tití adrébhá gyägya dhi íbe, tà tití adrébhá lolo dhi íbe, tà tití adrébhá aveave ró dhi íbe, tà tití kitswábhá adrélé ka'ile dhi íbe, tà tití adrébhá dório kitswálé tití dhi íbe, ìndì tà tití kitswábhá rúku sè dhi íbe kòdhyá.

9 Mì kàdré tà tití mì dré ndàle kisúlé má vélé dhi ki 'o, túmání tà tití mì dré yile má tí dhi íbe, ìndì tà tití mì dré nòle má rú dhi íbe. Di Gíká adrélépi tà kìdríkìdrí fe dhi ni adré túmání àmi íbe.

Pólò tà àwoyà ngá fele í dré dhi sè

10 Má adré lenzélé Míri Yésu na, mì dré gòle áma tà kisù lókyá vwàvwà àmvolésè dhi sè. Má nǐ, mì adré tá áma tà kisù drídri dhi be. Di, láti mì dré tá kitswázó àmi ki togó dório tadhá má vélé dhi tá yó.

11 Má adré taá kònìnì, má dré adrélé ngá lovó íbe dhi sè ko. Tàko ko, má nǐ mána adrélé togó

kìdríkìdrí ìbe ngá má dré adrészó ába dhi kí tà sè dhi be.

¹² Má sù ru adrema lemerè ro dhi be, ìndì adrema ngá ìbe bì dhi be. Tà tití i sè dhi, má ní adrélé togó kìdríkìdrí ìbe dhi be, gba má kàdré ngá nyàle dhi ìbe yà, kó ngalè tàbirí ìbe yà, má kàdré ngá ìbe bì yà, kó ngalè ngá àko yà dhi.

¹³ Má kitswá tà tití dhi kí 'o Krísto adrélépi rinyí afè má dré dhi sè.

¹⁴ Di, mì 'o àmíkya dóro áma kizà dòzo túmáni má be.

¹⁵ Amí Filípóyibhá ní i, mì ní dóro tâle dhi, lókyá má dré tá Rúbí Taní longózó àmí kòfalé gózo adrélé 'òle ngàle Mákèdònýà 'ásè dhi sè dhi, àmí tá Èkélézyà àlo ru amúlépi má be adrélé ngá fe má dré dhi 'i kalóma dhi. Èkélézyà àzya adrélépi 'òá kònìnì dhi tá yókódhó.

¹⁶ Tako ko, má dré tá adrérà'a Tèsàlòníkè na dhi 'á dhi, mì adzí tá ngá má dré tá adrészó lovó ní ìbe dhi i vésè be bì.

¹⁷ Má adré tâá kònìnì, má dré adrélé ngá le kisúlé àmí drígásè dhi sè ko. Be ró dhi, má adré mána lèá dhi, Gíká kòfè tà taní àmí dré ngá mì dré afèle má dré dhi i sè.

¹⁸ Má kisú ngá tití mì dré adzilé Èpàfùròdítò drígá dhi i dre. Nyànomvá dhi, ma ngá ìbe bì kitswálé má sè. Ngá àlo áma pìlepi dhi vélé yókódhó. Ngá mì dré afèle nda i ngóró ngá tâdzi be dóro fèle móbòmà ro Gíká dré dhi i tini. Ngá nda i kitswá akódhì mìlésè gò, dré ka'ízoá.

¹⁹ Di áma Gíká ní ngá tití mì dré adrészó lovó ní ìbe dhi kí fe gàle àmí drígá bì, ngóró dré adrélé tà

làgí kyàkyà mǐlanzìlanzì ro dhi kì fe Yésu Krísto na dhi tíni.

²⁰ Mǐlanzìlanzì kàdré Gíká àma kì Atá dré kóná vésè kólyá! Kàdré kònìnì.

Mòdo kùdù

²¹ Mì kòfè mòdo móndyá lolo tití Yésu Kristo nì ka'ibhá dhi i dré. Adrúpi mà dré adrészó àyi íbe kònwa dhi ì fè mòdo àmì dré.

²² Móndyá lolo tití Gíká àdhya ì fè kpà mòdo àmì dré, lavúlé dhi, àyi adrébhá Kàyísárà nì dzó na dhi 'i.

²³ Míri Yésu Krísto nì togó tanì kàdré àmì íbe!

Logo (Logoti)

**Logoti (Logo): BUKU TA TIDHI//RU YIZO DHYADHYA
New Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source
files dated 10 May 2025

942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b